

در خوش خوشان سلطنت کمدی‌ها در این چند وقت اخیر و رکوردشکنی‌های پیاپی «فسیل» و فروش خیلی خوب «شهر هرت» کمتر کسی به این فکر کرد که در نقطه مقابل این سینمای خنده و در محتوا و سروشکنی جدی‌تر سینمای ایران چه حرف‌هایی برای گفتن دارد، به‌ویژه وقتی از حضور در عرصه جهانی و جشنواره‌های جهانی سخن به میان می‌آید. آن سینمایی که بتواند فارغ از مزه‌پرانی‌های رایج کمدی و سیاه‌اندیشی این سال‌های سینمای ایران، حرف قابل اعتنایی در سطح جهانی داشته باشد و بتوان به‌عنوان نماینده‌ای موجه و شایسته روی آن حساب ویزه‌ای برای کسب اعتبار و موفقیت باز کرد. با نگاهی به فهرست فیلم‌های تولید و اکران شده در این یک سال اخیر، با یک چنته خالی در این خصوص مواجه می‌شویم، به‌طوری‌که حالا در بزنگاه معرفی فیلمی به‌عنوان نماینده سینمای ایران در اسکار ۲۰۲۴ با دستی خالی‌تر از همیشه مواجهیم و کمتر فیلمی وجود دارد که بتوان با قاطعیت و اکثریت آرا آن را برای رقابت به این رویداد سینمایی ارسال کرد و مهم‌تر به پیروزی آن خوشبین بود.

آخرین مهلت برای معرفی فیلم‌های منتخب هر کشور به آکادمی اسکار ۱۲اکتبر (۱۰ مهر) است و تاکنون حدود ۵۰ کشور نمایندگان خود را به اسکار معرفی کرده‌اند. به سیاق هرسال مدتی است که در این روزها کمیته انتخاب و معرفی فیلم به آکادمی، در بنیاد سینمایی فارابی تشکیل شده و اعضای این هیات که هنوز نام آنها اطلاع‌رسانی نشده، مشغول بررسی فیلم‌های واجد صلاحیت برای ارسال به اسکار پیش رو هستند اما اوضاع و احوال نشان می‌دهد دست این کمیته برای انتخاب گزینه اصیل دارین خصوص چندان باز نیست و فیلم‌های شش‌دانگ و حتی متوسطی برای حضور در این میدان سینمایی جهان ندارند.

تمرکز روی ساخت فیلم‌های کمدی برای رونق بخشیدن به گیشه و سایر وجوه سینمای تجاری و سرگرم‌کننده و از سوی دیگر تأکید بخشی از سینماگران در ساخت فیلم‌هایی بازنگوشانه و مسأله‌دار-از بعد مدفی-با صرف نظر از مترومعیارهای سینمای هنری جذاب و استاندارد، باعث شد سینمای ایران در این یک سال اخیر گرفتار یک دو قطبی بوده و آن طور که باید حضور موقر و آبرومندی در سینمای جهان و فستیوال‌ها نداشته باشد. البته بخشی از این عدم حضور چشمگیر را باید ناشی از تحریم و مخالف‌خوانی برخی جشنواره‌های اسم و رسم‌دار سینمای جهان همچون برلین، کن و ونیز دانست که در اتحادی نامبارک و مذموم و تماما آغشته به سیاست و غرض‌ورزی، برخورد شایسته‌ای با سینمای پرافتخار ایران نداشتند و از نماینده‌های رسمی کشور ما چشم‌پوشی کردند. اما فارغ از این بازی سیاسی غرب و فستیوال‌های اروپایی، خود سینمای ایران هم در این یک سال اخیر در تولید و عرضه فیلم‌های استاندارد و با محتوای مناسب و مسأله‌دار (اشاره به بعد مثبت مسأله و دغدغه‌مندی فیلمساز) نامناسب ظاهر شد و نتوانست در کمیت و کیفیت، فیلم‌های قابل اعتنایی به کارنامه خود اضافه کند.

قانون اسکار چه می‌گوید؟

قبل از هر فیلم‌هایی که با بضاعت فعلی و این یک سال می‌توانند جزو گزینه‌های قابل بررسی و درنهایت انتخاب و ارسال به اسکار باشند، بهتر است نگاهی به قوانین بخش بهترین فیلم غیرانگلیسی زبان (بهترین فیلم خارجی) این جایزه مشهور سینمایی داشته باشیم. مهم‌ترین نکته این‌که فیلم‌ها برای احراز رقابت در شاخه فیلم خارجی اسکار باید در فاصله زمانی اول دسامبر ۲۰۲۲ (۱۰ آذر ۱۴۰۱) تا ۳۱ اکتبر ۲۰۲۳ (۹ آبان ۱۴۰۲) و برای حداقل هفت هفته اکران مستمر تجاری همراه با بلیت‌فروشی داشته باشند.

به جز این قانون مهم، یکی دیگر از مهم‌ترین شاخصه‌های فیلمی که به‌عنوان نماینده رسمی یک کشور راهی رقابت اسکار می‌شود، داشتن پختن کننده پرودرتر بین‌المللی و حضور موفق و درخشش در فستیوال‌های معتبر است. درواقع این یک قانون نیست بلکه این حضورهای موفق و تأیید منتقدان جهانی، مزیت و پشتوانه اعتباری بالایی برای فیلم‌ها ایجاد می‌کند و درصورت معرفی این آثار به اسکار، شانس آنها را برای راه‌یابی به دور بعدی و نهایی و چه بسا کسب جایزه افزایش می‌دهد.

این فیلم‌ها چقدر شانس دارند؟

آخرین تولد، بعد از رفتن، بی‌مادر، پیرونده باز است، تصور، دست‌انداز، دسته دختران، ستاره‌بازی، ستون ۱۴، سه‌گام حبس، شهرک، غریب، کت چرمی، مصلحت، ملاقات خصوصی و نگهبان شب از جمله فیلم‌هایی است که در فاصله زمانی تعیین شده از سوی آکادمی اسکار در سینماهای

فیلم سینمایی «موقعیت مهدی» به همت اداره کل تامین و رسانه بین‌الملل سیما در بیست و هفتمین دوره جشنواره فیلم «هنر پلیس» که از ۲۳ الی ۲۹ اکتبر (۷ آبان) در ایتالیا برگزار می‌شود، به نمایش درمی‌آید.

موقعیت مهدی اولین ساخته هادی حجازی‌فر در کسوت کارگردان و محصول مرکز سیمافیلم است که در چهلمین جشنواره فیلم فجر برنده پنج جایزه از جمله سیمرغ بلورین

«موقعیت مهدی» مسافر ایتالیا شد

گزینه‌های ایرانی در موقعیت اسکار

بررسی فیلم‌های سینمای ایران که واجد شرایط ارسال به نودوششمین دوره اسکار هستند

ایران اکران شده‌اند و نسبت به دیگر آثار دست‌کم واجد بررسی هستند. گرچه این آثار حداقل به دلیل اکران سینمایی، مشمول قانون ارائه به بخش بهترین فیلم خارجی‌زبان اسکار هستند اما اغلب در جشنواره‌های جهانی حضور نداشته‌اند یا اگر هم گذرشان به فستیوال‌ها افتاده است، در رویداد خیلی مشهور و معتبری نبوده و جایزه مهمی دشت نکرده‌اند. همین مسأله می‌تواند چشم اسفندیار این فیلم‌ها تلقی شود و حضورشان در میان فهرست بررسی کمیته انتخاب با یاری به هر جهت کند، وگرنه از بیشتر این آثار رقابتی برای فیلمسازان پراوازه‌ای چون آکی کوریسماک، ویم وندرس و نوری بیلگه جیلان در بخش بهترین فیلم خارجی زبان اسکار در نمی‌آید.

فرصتی خارج از دسترس

آخرین تولد به‌عنوان تازه‌ترین ساخته برادران محمودی بازگشت به مسیر این دو برادر فیلمساز به مسیر تقریباً همیشگی خود درباره مسائل و مشکلات مهاجران افغان و همسایگان شریف ایران است. طرح مسائلی درباره افغانستان، در همه این سال‌ها بحث چندانی برای موفقیت در اسکار نداشته است، احتمالاً چون خود آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها بهتر می‌دانند چه بر سر افغانستان آورده‌اند، حاضر به پذیرش آثاری در این زمینه هم نیستند.

درام بعد از رفتن به کارگردانی رضانجانی هم روایتی مهم‌تر از آن دارد که بختی برای آن در اسکار متصور شد. «پیرونده باز است» به عنوان آخرین ساخته زنده‌یاد کیومرث پوراحمد هم فیلمی جنایی است که همچون آثار متاخر این فیلمساز ساختار جذابی ندارد. نقدهایی که بر فیلم در زمان جشنواره فیلم فجر و در همین اکران عمومی مطرح شد، نشان از اوضاع این اثر دارد و ارسال آن به‌عنوان نماینده سینمای ایران در اسکار آن هم با توجه به سینمای درجه یک جنایی در جهان، ابداراهی به موفقیت ندارد.

عاشقانه نامتعارف تصور به کارگردانی علی بهراد که داستان خیالی‌فای‌های یک رای‌راننده جوان و عاشق پیشه را روایت می‌کند، گرچه از امتیازاتی چون حضور در جشنواره فیلم کن و چند رویداد دیگر برخوردار است اما ساختار شکنی آن محدوده مشخصی دارد و در محضر سینمای جهان با کارهای خارق عادت فراوان گزینه مناسبی برای عرضه نیست.

صحبث از ارسال فیلم «دست‌انداز» (داستان دست‌انداز) به کارگردانی کمال تبریزی به اسکار هم بیشتر به شوخی می‌ماند، وقتی همه ارجاعات و بهره‌برداری‌های آن از زمان جنایت و مکافات، تلاشی بیپوده با رفتن به بیراهه است و حتی توان جذب مخاطب ایرانی را هم ندارد.

دسته دختران به کارگردانی منیر قبی‌دی هم گرچه صرفاً به دلیل تولید در فضای دفاع مقدس واجد ارزش است اما از این فراتر نمی‌رود و

بهترین فیلم شد و توانست در اکران عنوان پرفروش‌ترین فیلم دفاع مقدسی تاریخ سینمای ایران را از آن خود کند. این اثر مورد تمجید رهبر انقلاب نیز قرار گرفت. هادی حجازی‌فر، ژیل‌ا شاهی، وحید حجازی‌فر، معصومه ربانی‌نیا، وحید آقاپور و روح... زمانی در سریال «عاشورا» نقش آفرینی می‌کنند. جشنواره هنر پلیس ایتالیا موضوعاتی را شامل می‌شود که به

ایران حریف می‌طلبد و بعد است داستان و مسیر پرفراز و نشیب آن خریدارانی در رویدادی مثل اسکار داشته باشد.

بخت‌یشتارین ۳ فیلم

در میان فیلم‌های واجد شرایط برای معرفی به اسکار ۲۰۲۴، سه کام حبس، بی‌مادر و نگهبان شب، گزینه‌های شایسته‌تری به نظر می‌رسند و احتمالاً جزو اولویت‌های اصلی کمیته انتخاب حاضر در فارابی باشند. سه کام حبس به کارگردانی سامان سالور که تا اینجا سومین فیلم پرفروش سال است، به معضل اعتیاد و مواد مخدر می‌پردازد و در قالب روایتی تلخ نسبت به خطرات گرایش به این فضا هشدار می‌دهد. ضمن این‌که این فیلم تاکنون در چند جشنواره بین‌المللی-گرچه نه فستیوال‌های الف یا پراوازه- هم حضور داشته و جوایزی هم کسب کرده است. اگر موضوع تکراری اعتیاد و مواد مخدر، از شانس حضور این فیلم برای معرفی به اسکار بکاهد، همین حضورهای جهانی می‌تواند امتیاز سه کام حبس برای نمایندگی سینمای ایران باشد.

فیلم «بی‌مادر» به کارگردانی سیدمرتضی فاطمی قصه زوجی پزشک را روایت می‌کند که امکان بچه‌دار شدن ندارند و برای همین سراغ راهکار رحم‌چاره‌ای می‌روند. در نگاه اول ایده و قصه درگیرکننده‌ای است اما فیلم‌نامه و روند روایت، اوج و جمع‌بندی شایسته‌ای ندارد. بااین حال شاید همان ایده و طرح موضوع اولیه در کنار حضورهای مستمر جهانی و دریافت جوایز بهترین فیلم جشنواره‌های ولز، داکا و رنپول‌لندن، از برگ‌های برنده بی‌مادر برای معرفی به اسکار باشند. حتی اگر نتوان به‌طور کامل درباره موفقیت اولیه این فیلم و سه کام حبس در بخش اسکار بهترین فیلم خارجی‌زبان اظهار امیدواری و خوشبینی کرد.

فیلم «نگهبان شب» به کارگردانی رضا میرکریمی هم از دیگر گزینه‌های جدی برای ارسال به اسکار است. اگرچه هنوز اخباری درباره حضور جهانی این فیلم منتشر نشده، اما سابقه حضور فیلمساز در اسکار (دو فیلم از او به‌عنوان نماینده سینمای ایران در رقابت شده بود) و نام و افتخارات کارنامه‌اش در کنار کیفیت و جهان همین نگهبان شب، امتیازات این فیلم را برای ارسال به اسکار بالاتر می‌برد و گف‌ه ترازو را سنگین‌تر می‌کند. نگاه انسانی میرکریمی و روایتی در تقابل سادگی و صداقت محض با جهان پیچیده و غیراخلاقی معاصر، داستانی جهانشمول و قابل درک و دریافت است و می‌تواند غافلگیری‌هایی را برای اعضای آکادمی اسکار به همراه داشته باشد. از آنجا که دو حضور قبلی میرکریمی با ناکامی همراه بود، شاید خوشبینانه سومین حضورش یخ داوارن اسکار را آب کند و خوش‌خبر باشد.

نحوی از پلیس و همچنین نقش امنیت الهام گرفته باشند. جشنواره می‌خواهد آگاهی را نسبت به سینمای باکیفیت که منحصر با قانون سر و کار دارد، افزایش دهد.

فیلم موقعیت مهدی زندگی شهید مهدی باکری و رابطه او با خانواده، حضور در جبهه‌های نبرد به همراه برادرش شهید حمید باکری، فرماندهی سپاه عاشورا در جنگ و همچنین به شهادت رسیدن او را روایت می‌کند.

برش

ظرایف «غریب»

وقتی بحث ارسال فیلمی به عنوان نماینده جمهوری اسلامی به یک رویداد جهانی به میان می‌آید، باید فراتر از نگاه شخصی و سلیقه‌ای عمل کرد و همه جوانب امر را درنظر گرفت. یعنی به جز صلاحیت و شایستگی فیلم‌ها و محدودکردن دایره و همه فاکتورهای لازم از جمله قوانین اسکار همچون اکران داخلی و پخش و نمایش جهانی و احتمال رقابت با آثار قدر خارجی، باید به مصالح کشور و مولفه‌های فرهنگی و ارزش‌های محتوایی و مضمونی هم فکر کرد و انتخاب آثاری با این ویژگی‌ها را در اولویت قرار داد. ضمن این‌که معمولاً در بیشتر سال‌ها انتخاب‌های سینمای ایران برای اسکار، بیشتر تحت تأثیر نام و اعتبار جهانی فیلمسازان و خوشایندمنتقدان داخلی و خارجی و احتمال موفقیت آنها در رقابت با فیلم‌های برتر جهانی بود. البته این مورد اخیر، موضوع مهمی است و باید فیلم‌هایی انتخاب و به عنوان نماینده سینمای ایران ارسال شود که بختی برای رقابت و دست‌کم نامزدی در اسکار داشته باشد، اما معمولاً کمتر پیش آمده که هیاهوی رسانه‌ای و زرق و برق و شهرت فیلمساز نچرید و ما فیلمی را روانه این رقابت کنیم که دستاوردهایی فرهنگی و استراتژیک برای کشور، در عرصه جهانی داشته باشد. پیرو این نگاه در یکی دو نوبت قبلی، فیلم‌هایی چون «موقعیت مهدی» (هادی حجازی‌فر) و «بدون قرار قبلی» (بهروز شعبانی) می‌توانستند پیشنهاد تازه‌ای از سینمای ایران در عرصه بین‌المللی باشند؛ اولی ضمن معرفی دو تن از فرماندهان شهید جنگ تحمیلی، می‌توانست صدای مقاومت ایران را در سینمای جهان طنین‌انداز کند و دومی هم در تقابل با خوانش‌های منحرفانه‌ای چون عنکبوت مقدس، مسأله‌ای جهانشمول را به تصویر می‌کشید و در مواجهه با هیاهو و بیقراری‌های غرب، دعوتی برای یک آرام و قرار دلشنیب بود. آثاری که درصورت توجه دیپلماتیک و به‌ویژه عزم و اراده جدی راینزان فرهنگی در کدام‌ا و امکان عرضه اکران جهانی این دو فیلم، بخت بیشتری برای معرفی به اسکار و مهم‌تر از آن، احتمال هم‌اوردی‌شان با آثار خارجی پیدا می‌کردند. درعین حال معرفی هر کدام از این دو فیلم، چالشی هم برای سیاستگذاران رویدادی مثل اسکار ایرجاد می‌کرد که چقدر به دور از نگاه سیاسی و کلیشه‌ای تقریباً همیشگی، پذیرای آثار ارزشمندی از این دست هستند. اما در هر صورت چنین جسارتی میان کمیته انتخاب اسکار در ایران یافت نشد.

امسال چنین موقعیت و امکانی درباره فیلم «غریب» به کارگردانی محمدحسین لطیفی و تهیه‌کنندگی حامد عنقا فراهم است و می‌توان با انتخاب و ارسال این فیلم ضمن معرفی مطلوبیت و مقاومت ایران در مواجهه با دشمن، راقت انقلابی و اسلامی را در قالب معرفی چهره شاخصی چون شهید محمد بروجرودی- سیاست‌های همواره رویدادهایی چون اسکار را به چالش کشید. حتی اگر نتایج این بازی از قبل مشخص باشد، برد استراتژیک سینمای ایران محفوظ و ارزشمند است.

تولید

«اجابت»

به مرحله تدوین رسید

فیلم «اجابت» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی امیرحوشنگ کریمی روی میز تدوین قرار گرفت.

طبق اعلام روابط عمومی این پروژه، اجابت به تهیه‌کنندگی و کارگردانی

امیرحوشنگ کریمی که فیلمی است در ژانر مذهبی در حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) فیلمبرداری خود را به پایان رساند تا پس از پایان مراحل پس تولید، آماده پخش از رسانه‌ها و سکوهای مجازی شود.

در خلاصه داستان این فیلم آمده است: پد‌ری درگیر مرضی سخت شده است و پزشکان از او قطع امید کرده‌اند. دختر بچه هفت ساله‌اش که علاقه زیادی به پدر دارد، همراه مادر برای خواستن شفا‌ی پدر و واسطه قرار دادن سیدالکریم به سمت حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) راه می‌افتند و اتفاقاتی در این مسیر رخ می‌دهد....

سافر خانلری، آی‌سودا سعیدی با هنرمندی اکبر مددی مهر بازیگران اجابت هستند.

رویداد

راهیابی «سیزده سالگی»

به جشنواره آپسلای سوئد

فیلم کوتاه «سیزده سالگی» به کارگردانی صمد علیراده و تهیه‌کنندگی نوید محمدزاده در دومین حضور جهانی خود به چهل و دومین جشنواره بین‌المللی آپسلای سوئد راه یافت و در بخش برندگان اصلی فیلم کوتاه و بخش رقابتی بهترین فیلم کودک به رقابت خواهد پرداخت. سیزده سالگی به نویسندگی مشترک صمد علیراده، بهمن و بهرام ارک در ژانر اجتماعی، به زبان ترکی تولید شده است. سمانه نوری‌وند، رفیقه ولی‌پور، حسن سلمانی، امین ققیه و احمد شعبانی در این فیلم کوتاه ایفای نقش می‌کنند. در خلاصه داستان سیزده سالگی آمده است: «هلیا دختر سیزده ساله‌ای است که یکبار به ممانعت دو چرخه سواری از سوی خانواده مواجه می‌شود و او را دچار چالش‌هایی می‌کند...»

فهرست عوامل تولید فیلم کوتاه سیزده سالگی عبارتند از: تهیه‌کننده: نوید محمدزاده، مجری طرح: دکتر ملکنظری، نویسندگان: برادران ارک و صمد علیراده، مدیر فیلمبرداری: امیر پورحکمت، دستیاران فیلمبردار: فرشاد عیدی، نیما شایسته‌خو، صدابردار: حسن سلمانی، تدوین: علی مسلمی. پخش بین‌المللی فیلم سیزده سالگی توسط کمپانی ایتالیایی اس‌ن استودیو (esenstudios) انجام می‌شود.

رونمایی از پوستر

جشنواره فیلم کودک

پوستر رسمی و پنجمین جشنواره

بین‌المللی فیلم‌های کودک و نوجوان

در تالار همایش کتابخانه مرکزی

شهرداری اصفهان رونمایی شد.

پوستر این دوره از جشنواره توسط بهزاد خورشیدی و با راهنمایی کارشناسان و

از میان طرح‌های مختلف برگزیده شد.

در این پوستر تلاش شد از آبی که رنگ

نمادین دارای عقبه فرهنگی و تمدن

ایرانی- اسلامی است و با معماری عجین

است به عنوان رنگ اصلی انتخاب

شود. همچنین در پوستر به عنصر

خیال‌انگیزی و پروراز برای پیشرفت و

تعالی توجه ویژه‌ای شده است.

